

Mircea GHIȚULESCU

Frida Kahlo la Petroșani

Frida Kahlo (Fridita, în diminutivare spaniolă), celebra celebritate mexicană care i-a depășit în celebritate chiar pe fostul ei soț, graficianul marxist Diego Rivera (un fel de Octav Băncilă al mexicanilor) devine personaj teatral în interpretarea neastâmpăratului Alexander Hausvater. El a scris un scenariu intitulat **Frida Kahlomania** inspirat din viața artistei martirizate. Martirizată pentru că nu a făcut altceva decât să supraviețuiască cu orice preț, confirmând astfel opera imperfectă a lui Dumnezeu.

Alexander Hausvater este, „dictator“ de scenă dar, în plus, un foarte bun dramaturg. Nu demult, a lansat trei piese de teatru între care una despre ultimele zile ale lui Chopin ce nu poate fi depășită decât de concertele pentru pian ale compozitorului. Hausvater a descoperit în viața Fridei ceva evreiesc: tatăl a fost evreu, dar mama mexicană, una dintre acelea păroase, de unde și sprâncenele îmbinate care i-au adus renumele. Frida nu avea șansele unei femei frumoase, dar le avea pe acelea ale sexualității. Din păcate, femeia a fost bolnavă toată viața. Copil fiind, a rămas cu un picior mai scurt după poliomielită, un accident de autobuz care i-a înfipt bara de sprijin în abdomen îi distruge coloana vertebrală și mai multe avorturi o traumatizează. Inteligentă și senzuală, Frida va avea de suferit și de pe urma bărbaților, mai ales a lui Diego Rivera care o înșală cu propria ei soră, Cristina, dar și din cauza angajării ei masive de partea comunismului mexican și a lui Troțki (teoreticianul rus al revoluției permanente) pe care și-l face amant. Hausvater, autor și regizor, compune un scenariu simplu, cronologic și ilustrativ. Atât de ilustrativ, încât bara care a înjunghiat-o pe Frida în accidentul de autobuz devine personaj. Și nu unul oarecare, ci un violator care atacă sexul.

Așadar, un reporter îi cere Fridei un interviu și, din vorbă în vorbă, se naște povestea tragică, dar fabuloasă a acestei femei neiuibite de Dumnezeu sau, dimpotrivă, pentru că i-a dat un mare talent de a se reprezenta. Autoportretele sale cu coloana grecească înfiptă în gât, cu ghimpii care îi străpung pielea au ajuns etichete pe sticle de vin. Hausvater pare că povestește obiectiv, fără să adauge ceva de la el, dar spectacolul său este extrem de viclan, mai ales în final, când „călăul“ (reporterul) ia chipul „victimii“ (Frida Kahlo). Ziaristul este atât de pătruns de viața artistei, încât se contaminează de ea, iar Frida, la rândul ei, „îi fură“ înfățișarea.

Un decor circular, creat de Alexandru Radu, cu un pat metalic în mijloc (poate acel pat fatal pe care îl evocă artista în picturile sale, patul în care s-a născut, a făcut dragoste, patul de spital și, poate, patul cu care a fost transportată la ultimul ei vernisaj) plin de surprize, cu firide, fante și deschideri în culise, cu un ecran incert în fundal pe care sunt proiectate tablourile Fridei.

Spectacolul se desfășoară perfect cadențat timp de două ore, în care nu te plictisești nicio clipă. Frida este interpretată în transă perpetuă de Nicoleta Bolcă, personajul ei trăiește în delir. Împrumută și ea ceva din personalitatea lui Alexander Hausvater despletind aerul cu degetele într-o incantație poetică și maladivă în același timp. Ține foarte aproape Nicolae Vicol (*Reporterul*) cu o figură de *poète maudit*, mereu cu ochii pe Frida până la identificarea finală. Dragoș Spahiu îl compune cu umor pe *Wilhelm*, evreu, tatăl Fridei. Aparițiile sale mânuind aparatul de fotografiat cu burduf de pe vremuri sunt pline de umor, ca și înțelepciunea evreiască pe care o afișează. În fine, este un spectacol ce trebuie văzut chiar dacă nu am vorbit nimic despre Diana Bathory și Izabela Badovics care își împrumută

corpurile. În caietul-program citim din scrierile îndrăgostitei Frida Kahlo: „Diego, începutul. Diego, constructorul. Diego, copilul meu. Diego, logodnicul meu. Diego, pictorul. Diego, iubitul meu. Diego, soțul meu. Diego prietenul meu. Diego, mama mea. Diego, tatăl meu. Diego, fiul meu. Diego, eul meu. Dar de ce spun Diego al meu? El nu este decât al lui”. Ce ușor este să scrii când ai ceva de spus!

Teatrul „I.D. Sârbu”, Petroșani – Frida Kahlomania de Alexander Hausvater. Regia: Alexander Hausvater. Scenografia: Alexandru Radu. Muzica: Mircea Kiraly. Cu: Nicoleta Bolcă (Frida Kahlo), Nicolae Vicol (Reporterul), Cosmin Rădescu (Diego Rivera), Radu Lupu (Alejandro, Troțki), Dragoș Spahiu (Tatăl Fridei), Izabela Badovics, Diana Bathory, Diana Nichitenu, Oana Gherbăluță, Delia Ciorășteanu, Adrian Nicolae. Data premierei: 6 iunie 2009.

P.S. Teatrul „G.A. Petculescu” din Reșița, județul Caraș-Severin împlinește anul acesta 60 de ani de existență. Momentul aniversar va fi onorat de prezența dramaturgului Matei Vișniec, a cărui piesă *Și uite așa ne trezim într-o bună zi cu mii de câini ieșind din mare* va avea premiera absolută la Reșița. Regia îi aparține tânărului creator de spectacole Dan Vasile, scenografia – lui N.D. Vlădulescu, iar rolul principal va fi interpretat de actorul Dan Mirea. Celebrul dramaturg Matei Vișniec și-a manifestat sprijinul și atașamentul emoțional față de acest proiect, considerându-l unul de suflet, fapt pentru care a eliminat orice componentă materială a implicării sale în eveniment, afirmând cu grație: „Vin în barca voastră să vâslesc și eu alături de voi”.

Constantin PARASCHIVESCU

UNATC-isti

În a doua parte a lunii florilor am văzut șase spectacole cu tineri în cadrul manifestărilor intitulate **UNATC fest**. Proiect coordonat de prof. univ. dr. Paul Chiribuță cu studenții anului III ai artei actorului și regiei, într-un cadru diferit de cel al școlii. La Casa Universitarilor, pe platoul de regie și într-o sală a Univesității. Ca etapă intermediară între lumea școlii și lumea profesionistă, „prin explorarea raporturilor cu publicul”, după reorganizarea învățământului de artă la o durată de trei ani. Pe unii dintre ei i-am văzut la începutul anului într-un spectacol la Târgoviște, *Melancolie* de Sarah Ruhl, găzduit de Teatrul pentru Copii și Tineret „Mihai Popescu”, sub îndrumarea lectorului universitar dr. Andreea Vulpe.

Tot Andreea Vulpe și alți colegi de catedră au coordonat și diferitele proiecte actuale din cadrul acestui program. Cu o diversitate bogată de titluri, autori și modalități dramatice, care să le solicite viitorilor actori multiple unghiuri și căi de valorificare a propriilor însușiri. Astfel, două titluri de Maxim Gorki, *Vassa Jeleznova* și *Copiii soarelui*, mi-au stârnit întrebarea de ce au fost alese, alături de mai recente *Chinezi* de Michael Frayn și *Biloxi Blues* de Neil Simon, de pildă; am înțeles, văzându-le interpretate, că cel mai probabil pentru familiarizarea cu stilul de trăire realistă și conturarea unor profiluri umane închegate. O modalitate clasică, dar necesară în bagajul de resurse expresive al viitorilor profesioniști. Așa cum paradoxala agitație a soților în jurul unor invitați nevăzuți din piesa lui Fryan, sau absurdul în comunicare